

Kampen for et rent sprog

– *en diskursanalytisk undersøgelse af purisme i en grønlandsk Facebook-gruppe*

Af: Camilla Kleemann-Andersen

Vejleder: Karen Langgård

**Bachelorprojekt for Afdeling for Sprog,
Litteratur og Medier
Januar 2016**

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Sprogpurisme generelt	5
<i>Begrebsafklaring</i>	5
<i>Definition af purisme</i>	5
Lingvistisk renhed	6
Arkaiserende purisme	7
Xenofobisk (fremmedhadsk) purisme	8
Udviklingen af studierne af purisme	8
<i>Puristernes selv billede</i>	9
<i>Teoretiske grundlag for purisme</i>	10
<i>Ikke-rationelle vs. rationelle motivationer bag purisme</i>	12
Spørgsmål om æstetik	12
Nationalisme	13
Sociale faktorer	14
Psykologiske faktorer	15
Forståelighedsspørgsmålet	15
De forskellige funktioner i et sprogsamfund	16
<i>Diskursanalyse</i>	16
Kritisk diskursanalyse	17
Faircloughs tredimensionelle model	18
Forskningsmetoder	19
Grounded theory	19
Internetforskning	20
Ethiske overvejelser	20
Valg af informanter	20
De empiriske data	21
Analyse	21
<i>Diskurser</i>	21
Manglende grønlandskundervisning	21

De gamle taler det rigtige sprog – de unge svigter det	22
Nye og gamle folkeskolelærere	23
Grønlandsk er bedre end alle andre nationaliteter	25
Qaatuussat	26
Interdiskursivitet	27
Sarkasme	27
Æstetik	27
Diskussion	29
Forståelighedsargumentet rationelt eller ikke-rationelt	29
Nationalisme og purisme	30
Konklusion	31
Litteraturliste	33
Bilagsliste:	35

Indledning

Grønland har været præget af heftige og følelsesmæssige sprogdebatter igennem tiden.

I starten af 1900-tallet begyndte grønlænderne at udtrykke et ønske om at lære dansk, primært at kunne læse dansk, da man så det at kunne læse dansk som en mulighed for uddannelse og fordi der næsten ikke udkom noget læsestof på grønlandsk. Der skete en vækkelse, både åndeligt, kulturelt og politisk, blandt befolkningen i århundredeskiftet mellem 1800- og 1900-tallet. Man pressede på med at få skoleloven ændret så man kunne få indført danskfaget obligatorisk i skolen. Det lykkedes at gøre det i nyordningen i 1950. (Berthelsen, 2008) Det blev begyndelsen på en sprogdebat som eksisterer stadigvæk den dag i dag.

Sprog er en vigtig del af folks selvidentitet og kultur, og med den historiske baggrund som Grønland har kan man forestille sig hvor meget det grønlandske sprog fylder i debatten om den nationale identitet og kulturforståelse.

Ud fra egne erfaringer og observationer gennem tiden, har jeg kunnet bemærke at den grønlandsktalende del af befolkningen har en tendens til at stille høje krav til sproget og dets rette brug. Her taler jeg ikke om krav til udefrakommende personer eller personer med et andet sprog end grønlandsk, men udelukkende blandt de grønlandsktalende. Man har en tendens til at rette folks sprogbrug på trods af deres forståelige sprogbrug. Det har fanget min interesse og derfor vil jeg med udgangspunkt i George Thomas' *Linguistic purism* (1991) undersøge hvilke former for puristiske tendenser der er gældende i en grønlandsk sammenhæng.

Ved hjælp af *diskursanalyse* vil jeg undersøge hvilke diskurser der er indenfor sprogpurisme på en grønlandsk Facebook-gruppe, hvor man debatterer det grønlandske sprog. Hermed vil jeg også se hvilke historiske strømninger der har været gennem tiden for dermed få mere indsigt i det grønlandske sprogs betydning for befolkningen.

Derfor har jeg formuleret følgende forskningsspørgsmål:

- Hvad er sprogpurisme?
 - Hvordan ser det ud i den grønlandske sammenhæng?
 - Her vil jeg med udgangspunkt i Thomas' definitioner på sprogpurisme søge at besvare hvilke tendenser der er gældende i grønlandsk sammenhæng ud fra nogle facebook-posts som jeg har indsamlet.
- Hvilke diskurser indenfor sprogpurisme er gældende i de pågældende indsamlede posts på Facebookgruppen?

- Hvordan har de diskurser udviklet sig igennem tiden?
 - Her vil jeg undersøge hvordan det har udviklet sig ved hjælp af kilder

Sprogpurisme generelt

Jeg vil redegøre for de teoretiske begreber og den historiske udvikling af sprogpurisme. Jeg vil ikke gennemgå hele temaer i George Thomas' *Linguistic purism*, hvor jeg tager mine teoretiske afsæt fra, men blot tage de ting der er relevante for min empiri.

Jeg vil gennemgå purismens historiske udvikling som en lingvistisk tradition. Jeg vil redegøre for hvilke mekanismer indenfor purisme der er på spil.

Begrebsafklaring

Jeg har så vidt muligt forsøgt at bruge danske termer i min teoretiske beskrivelse af purisme. Men det har nogle gange været svært at oversætte begreberne uden at ordet mister noget af sin betydning eller hvor det ikke rigtig passer ind i sammenhængen, derfor har jeg i stedet brugt de oprindelige engelske begreber. Det gælder disse følgende begreber; purisme, purificering, language cultivation, ikke-rationelle og rationelle; jeg har valgt at kalde den for ikke-rationel da Thomas bruger non-rational i stedet for irrational. Jeg har også beholdt nogle engelske termer som familiarity og goodness da jeg ikke mener at det er passende at kalde dem nogle danske termer.

Definition af purisme

På trods af at purisme altid, i større eller mindre grad, har været en del af et sprogsamfund, er der ikke nær så omfattende studier om det, og når der har været det, har de været meget subjektive, værdiladede og kontekstbetingede af det omgående sprogsamfund og situation. Purisme har været ekskluderet af generel lingvistik, og er derfor mangelfuld i sin teoretiske ramme.

Der har derfor været en uenighed om hvad purisme er. (Thomas, 1991: 7ff)

Men ud fra nogle af de bedste definitioner gennem tiden kommer Thomas med sit bud på en definition af purisme:

Purism is the manifestation of a desire on the part of a speech community (or some section of it) to preserve a language form, or rid it of, putative foreign elements or other elements held to be undesirable (including those originating in dialects, sociolects and styles of the same language). It may be directed at all linguistic levels but primarily the lexicon. Above all, purism is an aspect of the codification, cultivation and planning of standard languages." (Thomas, 1991: 12)

Thomas undersøger begreberne purist, renhed (*purity*) og purisme i ordets bogstaveligste forstand, uden at referere til lingvistisk purisme, i første omgang. Han kommer frem til at *purist* er en som har et dualistisk syn på det pågældende objekt. Ved dualistisk syn menes der med at man samtidig med at bestræbe sig på at beholde og vedligeholde nogle ting i sproget har et ønske om at fjerne nogle uønskede dele af sproget. Med andre ord, gør en purist i forsøget på at opretholde sprogets prestige og velbefindende det, at han fjerner de ting som han anser for uønskede.

Renhed er en tilstand hvor man er *ren*, det er et positivt værdiladet ord, der har synonymer som ”homogenitet”, ”helhed”, ”enhed”, dets betydning er kontekstbetinget.

Purisme er en samlet betegnelse for attituder der stræber sig efter ”renhed” af noget bestemt samt om adfærd der forårsager det. (Thomas, 1991: 31)

Lingvistisk renhed

Disse ovenstående begreber viser at det er muligt at definere de tre ting i forhold til ordet ”ren”.

Hvis man skal bruge renhed i forhold til sprog er der nogle ting som man skal tage hensyn til.

Det første er, at det er svært at definere sproget som rent i sin helhed, da der er forskellige dele af det, det andet er at et sprog kan være ”originalt”, i den forstand at det ikke har været ændret i en lang periode og man derfor anser sproget som at have en tilstand af noget der er oprindeligt.

Det tredje er at sproget ikke har indoptaget nogle elementer der ikke er sit eget. Til sidst er der argumenter som ”enkelthed” og ”korrekthed” som bliver brugt til at retfærdiggøre det at gøre et sprog rent, men det er ikke et holdbart argument for lingvister da man er nødt til at have en reference til noget for overhovedet at kunne bruge de begreber.

Når ”renhed” bliver brugt om ting som metaller, bliver ordet brugt som beskrivende, det vil sige deskriptivt, men når det gælder sproglig renhed er der tale om en vurdering, som er en subjektiv handling. (Thomas, 1991: 32) Lingvistisk renhed, herefter vil jeg kalde det for *purisme*, er dermed relativ og ikke absolut, da den må have noget at sammenlignes med før man kan sige at et sprog er rent.

Indenfor purisme er der tilmed forskellige grader og former for purisme med forskellige mål som Thomas går ud fra.

Her vil jeg redegøre for den tjekkiske lingvists Sevciks to-lags taksonomi over purismens mål og de ting den stræber efter, han har følgende klassificering;

Den første klassificering går ud på at vise hvad purisme er rettet mod:

1. Geografisk: der handler om dialektalismer
2. Sociale: der er rettet mod elementer fra bestemte sociolekter
3. Xenofobiske: der er rettet mod alle former for fremmede elementer
4. X-fobisk: rettet mod elementer fra et specifikt sprog
5. Historisk: rettet mod elementer der truer sprogets historiske kontekst
6. Æstetik: rettet mod de elementer der ikke stemmer overens med et bestemt litterært poesi

Den anden klassificering der siger noget om hvad purisme stræber efter:

1. Samlende: at tilfredsstille solidaritetskriteriet af standardsprog.
2. Prestige: at tilfredsstille prestigefunktionen
3. Forsvarende: at løse ikke-rationelle bekymringer om de trusler som sproget står over for.
4. Begrænsning: at tilfredsstille adskillelsesfunktionen.

De forskellige funktioner kommer jeg ind på senere i afsnittet ”De forskellige funktioner i et sprogsamfund”.

Den taksonomi af Sevcik, som Thomas tager udgangspunkt i, der går ud fra den Tjekkiske purisme, videreudvikler Thomas hans klassificering så det bliver mere universelt og gældende for alle sprog. (Thomas, 1991: 76ff) Der er i alt syv forskellige former for purisme som Thomas har remset op, men jeg vil blot beskæftige mig med to af dem af dem i følgende afsnit, da de er mere relevante for min empiri.

Arkaiserende purisme

Den første er *arkaiserende purisme*, som lægger vægt på vigtigheden af fortiden. Det kan komme til udtryk ved at man forsøger at bruge nogle elementer fra en bestemt litterær æra, som man overdrevent viser respekt for. En overdrevet konservatisme overfor innovationer eller en påskønnelse af vigtigheden af en litterær tradition. Thomas kommer med et eksempel fra det arabiske sprog, hvor der er en tradition for ikke at ville tilføje fremmedord også selvom det handler om ord med moderne videnskabelige betydning og hvor man ikke vil gøre grammatikken lettere. Den purisme er resultatet af en mere end 1300 år gammel religiøs litterær erindring. Denne form for purisme har ud fra Sevciks taksonomi de samme træk som historisk purisme, men har også noget samlende, æstetisk og forsvarende egenskaber. (Thomas, 1991: 76f)

Xenofobisk (fremmedhadsk) purisme

For xenofobisk purisme er det vigtigt at fjerne eller erstatte fremmede elementer af sproget, hvad enten det er specifikke (*targeted xenophobia*) eller uspecifikke (*general xenophobia*). Det er den distinktion som Sevcik kalder for xenofobisk (uspecifik) og x-fobisk (rettet mod et specifikt sprog x). Den distinktion er vigtig at have da den indeholder nogle helt forskellige attituder i et sprogsamfund. Endvidere er det nødvendigt at adskille låneord fra kalker, som viser hvor stor intensitet den puristiske indflydelse i et sprogsamfund har. (Thomas, 1991: 81)

Der er fem andre former for purisme, *etnografisk purisme*, *reformistisk purisme*, *elitist purisme*, *playful purism* og *anti-purism*, som jeg har valgt ikke at tage med da de ikke er relevante for min empiri.

Udviklingen af studierne af purisme

Historiske teoretiske strømninger har forholdt sig til purisme, og givet deres bud på hvad purisme er i forhold til lingvistisk teori:

Historicisme lægger vægt på sprogets etymologi og i naturlige udviklinger i sproghistorien. Den har fokus på sprogets oprindelige tilstand og de enkelte ords betydninger som også er en vigtig del i purisme. Men man ser dog purificering af sprog som noget kunstigt da man ikke er interesseret i menneskelig intervention i sprog. (Thomas, 1991: 3ff) *Deskriptivismen* er en reaktion til historicisme og har fokus på synkrone studier, dermed ekskluderes etymologiske studier, som er en af punkterne i purisme. De søger typologiske ligheder og forskelle mellem forskellige sprog. De ser menneskelig intervention i sprog som en forhindring i deres empiriske undersøgelser.

Deskriptivister har skrevet om purisme og udfordret dets forskrifter, som har bidraget til en udvikling af en velfunderet teori af purisme. (Thomas, 1991: 4f)

Funktionalismen er imod purister fordi de fjerner fremmedord, uden hensyn til deres bidrag og funktion i sproget. De forskellige elementer i sproget dømmes ud fra deres funktion i sproget. Funktionalisterne satte fire principper op for standardsprog: *elasticitet*, *stabilitet*, *prestige* og *polyvalens*.¹

Language cultivation som er en vigtig bestanddel i generel lingvistik er nødvendig hvis man skal vedligeholde de fire principper.

¹ Se uddybende definition senere i afsnittet ”De forskellige funktioner i et sprogsamfund”

Purisme er, i begrænset omfang, en del af language cultivation. Det er et vigtigt skridt på vej mod at anerkende og inkorporere purisme som en del af den lingvistiske teori. (Thomas, 1991: 6)

Til sidst er der *socio-lingvistisk empirisme* som tager hensyn til sociologiske og psykologiske impulser i sproget, som funktionalismen har ignoreret. Den har undersøgt de manglende felter indenfor *transformationale generativisme*. Det banede vejen for at purisme bliver betragtet som en sociolingvistisk faktor som en del af sproganalyse. Endelig bidrog sociolingvisterne til en mere objektiv tilgang til purisme. (Thomas, 1991: 7)

Puristernes selvbillede

Herunder vil jeg gennemgå de mest fremtrædende historiske metaforer for hvordan purister opfatter dem selv i forhold til sprog. Der er syv forskellige metaforiske figurer der mener at det er dem der ved hvad der er bedst for sproget. Disse syv er en møller, en gartner, en metallurg, en kværn, en læge, en slægtsforsker samt en præst.

Mølleren som er en metafor til en der skiller de fine fra de ufine som man gjorde i gamle dage med korn. Man associerer det med at de fine er bedre og dermed renere. (Thomas, 1991: 20f)

Den anden er *gartneren* hvis formelle opgave er at skære i det frugtbærende træ, så det kan trives og vokse sig større. Et sprog har brug for dyrkning ifølge metaforen. (Thomas, 1991: 20)

Den tredje metafor er *metallurgen* som er hyppigt brugt i puristiske sammenhænge. Det skal forestille at et sprog i sin naturlige tilstand skal igennem en rensning af ubrugbare elementer for at opnå en ren natur ligesom andre metaforer. (Thomas, 1991: 21)

Den fjerde metafor, *kværnen*, er begrænset til en tjekkisk purisme men har to vigtige points:

1. den bidrager til en kritisk attitude overfor sprogbrug
2. en skærpelse af kommunikative værktøjer

Den kommer ikke med nogle bud på hvad der skal fjernes, men kommer med nogle forslag til forbedring af hvad der allerede er der. (Thomas, 1991: 21f)

Den femte er *læge-metaforen*. Hovedvægten i det ligger i at livskraften og levedygtigheden af sproget skal genoprettes ved lægens indsats. Purister anser sig selv for at gøre dette ved sproget fordi de intenderer det bedste for sprogets velbefindende. Modstandere af purisme ville kalde dem for kvaksalvere. Billedet med lægen der opererer i kroppen er et tegn på at der er nogle ting der skal skæres væk. Derudover er kroppen nødt til at kunne fungere efter operation, det betyder så at på

trods af at man har fjernet noget fra sproget, skal dette ikke kunne skade sproget. (Thomas, 1991: 22)

Den sjette metafor er *genetikeren* som viser at det for purister er vigtigt at kunne se tilbage på genetiske relationer, som en genetiker gør, så man kan skelne mellem hvad der hører til og hvad der ikke gør. Det er et vigtigt element når det gælder spørgsmål om etymologi. Man er også imod uæghed eller hybridisering af sproget. (Thomas, 1991:23)

Til sidst er der *præst-metaforen*. Selvbilledet som præsten er ifølge Thomas, det der kommer tættest på essensen af rollen af en purist. Associationerne er nært beslægtede med et billede af noget guddommeligt, renhed og hellighed. Puristerne har en ide om at de er guds værktøj til at rette op på sproget så det bliver til det som det var engang. (Thomas, 1991: 23)

Metaforerne viser at purister ser dem selv som dem der er i besiddelse af noget der er dyrebart for sproget, og at man er forpligtet til at beskytte det. Man ved hvad der er bedst for sproget. Dermed bruger man den viden man har til at definere de ting man synes der ikke skal være en del af sproget. Motivationen bag purisme vises også ved metaforerne. Man vil nemlig gerne forbedre kvaliteten, værdien, sprogets velbefindende, brugbarhed og produktiviteten af det pågældende sprog. Man mener at et renere sprog er lig med et bedre og overlegent sprog.

Teoretiske grundlag for purisme

Når man i daglig tale hører om sprogpurisme eller purisme, mener man ofte at der er tale om at et sprog udelukkende skal være rent på det pågældende sprog og være fri for fremmedord. Men sprogpurisme rummer mere end det at have et ønske om at udrense sproget for låneord, som jeg tidligere har været inde på. Jeg vil nu komme ind på teoretiske grundlag som Thomas har brugt i sin undersøgelse af værdierne bag purisme.

Ifølge George Thomas er der fire ting der forudsætter sproglig purisme:

1. Sproget indeholder elementer der kan deles op som "acceptable" og "uacceptable".
2. Disse elementer kan deles op i "ren" og "urene".
3. Et sprog der karakteriseres som "rent", er et sprog der relativt er fri for "urene" elementer, det vil sige at et sprog aldrig er helt rent.
4. At bekymringen for sprogets "renhed" skal forstås som en intervention for at gøre det pågældende sprog renere end dets nuværende tilstand. (Thomas, 1991:35)

Thomas mener at det er vigtigt at behandle purisme ved at kigge på værditeorier.

Derfor bruger han to teoretikere der beskæftiger sig med teorier om sociale værdier. Den første teoretiker er den tjekkiske lingvist František Daneš (1919-2015) som har lavet et skema over attituder der motiverer ens holdning til sproget. Den anden teoretiker er den amerikanske sociolog Talcott Parsons (1902-1979), hans model over hans fem antinomier over værdi overfor orientering som motivation bag den sociale adfærd i et samfund skal vise hvordan tankegangen bag purisme kan opstå.

Daneš har en liste over fire forskellige holdninger til sproget som han mener al lingvistisk adfærd anvender som motivationer. Han opdeler disse i rationelle og ikke-rationelle kategorier. Han kalder de første to for rationelle og de sidste to for ikke-rationelle. De fire attituder er:

- 1) *Instrumental*, der ser sproget som et middel til nogle andre formål end selve sproget. Man lægger vægt på effektivitet og hensigtsmæssighed.
- 2) *Ethical*, der lægger vægt på at tilgodese og inkludere alle i et sprogsamfund.
- 3) *Affective*, som er følelsesstyrede faktorer.
- 4) *Traditional*, der lægger vægt på skikke om hvad man plejer og altid har gjort.

Ifølge Daneš er det vigtigt at være opmærksom på distinktionen mellem rationale og ikke-rationelle baser, på trods af at det er blevet påpeget at det nogen gange kan være svært at adskille mellem ethical og affective holdninger.

Det rationelle orientering lægger vægt på at bruge sproget som et middel, altså at sprog har en instrumental funktion og det lingvistiske indhold indgår i det kriterium at der skal være funktionel tilstrækkelighed, effektivt, økonomisk og de kollektive normers bindende kraft indenfor et samfund. På den anden side har vi ikke-rationel orientering der lægger vægt på nationale og æstetiske faktorer (Thomas, 1991: 36).

Den rationelle orientering skaber almengyldighed, frihed og tolerance hvorimod den ikke-rationelle orientering udløser nøjagtighed, begrænsninger og stivhed.

Han mener endvidere at puristiske holdninger primært er styret af ikke-rationelle impulser, da purisme har en tendens til at modstå påvirkning fra andre sprog og gerne vil bibeholde sprogets traditionelle tilstand. (Thomas, 1991: 37)

Daneš bruger Parsons antonomi model for at vise motivationen bag handlingerne af sin liste af de fire ovennævnte faktorer, som er enten rationelle eller ikke-rationelle. Han mener at de forskellige

motivationer tilsammen udgør en spænding som kan forstås ud fra Parsons model. Denne spænding udløses i de forskellige værdi-orientation faktorer som Parson har opremset. Disse er:

- 1.) Tilfredsstillelse versus disciplin dilemma som leder til affektivitet overfor affektivitetsneutralitet.
- 2.) Privat versus kollektiv interessedilemma som er selv-orientering versus kollektivitetsorientering.
- 3.) Valget mellem typer af værdi-orienteringsstandard, som enten er partikularisme eller universalisme.
- 4.) Valget mellem modaliteter af det sociale objekt, som enten er betegnelses- eller præstationsorienteret
- 5.) Definitionen af omfangen af interessen, som enten er specifik eller spredt.

Daneš siger at man som et sprogsamfund kan rumme alle de førstnævnte af de fem par som han kalder for sæt A, eller at man kan have den anden sæt som han kalder for sæt B. Man kan dog også have en kombination af dem alle, som vil give en mere afbalanceret udgangspunkt i et sprogsamfund i modsætning til hvis man bare har den ene side af begge sæt, som vil give en polariseret orientering. (Thomas, 1991: 36)

Ikke-rationelle vs. rationelle motivationer bag purisme

Her vil jeg redegøre for de forskellige motivationer som henholdsvis er rationelle og ikke-rationelle ifølge Thomas' opdeling af emnerne.

Spørgsmål om æstetik

I sprogpurisme er der nogle forestillinger om at hvis noget skal være rent, er der nogle bestemte egenskaber sproget skal have. Det kan eksempelvis være "helhed", "korrekthed" eller nogle ting der gør at et sprog kan virke fuldkommen og ikke have nogle mangler. Det er motiveret af en formodning om at når et sprog er rent så er det bedre end andre sprog. Lingvistisk æstetik har ikke en bestemt definition, da der er flere forskellige mål med æstetikken, som ændrer sig med tiden. Enhver puristisk æstetik har sin egen basis. Thomas påpeger at "*there is no single set of aesthetic principles governing purism: each type of purism has its own aesthetic basis. It follows, therefore, that '[n]o description of purism is adequate...unless it makes proper reference to its foundation in the aesthetics of a particular group of people at a specific time'.*" (Thomas, 1991: 139)

En af de dominerende indhold i purisme indenfor æstetik er nationalisme, det vil jeg uddybe i næste afsnit.

Nationalisme

Nationalisme kan ud fra Anthony D. Smith's beskrivelse defineres ved hjælp af to præmisser; "menneskeheden er naturligt delt op i nationer" og "enhver nation har sin særlige karakter".

Nationalisme og purisme har en masse fælles træk, så man skulle tro at purisme er en underkategori af nationalisme. Selvom de to ting har en tendens til at optræde sammen og er påvirket af den samme kilde for det meste, så kan det også ske at de optræder adskilt og uafhængigt af hinanden.

(Thomas, 1991: 136)

Nationalisme er det æstetiske princip der er meget udbredt når det gælder sprogpurisme. Den sorterer elementer fra sprog efter en national kultur som målestok og ideal. Den indeholder en binær klassificering af noget der er "nationalt" og noget der er "ikke-nationalt", hvor det førstnævnte er det rene og derfor er det andet urent. Den lægger vægt på at det pågældende sprog er noget der er uerstatteligt og unikt i modsætning til andre sprog.

Nationalisme i sprog formindsker, hvis ikke det ser helt bort fra, de fælles træk der er imellem forskellige sprog og i stedet fremhæver det det pågældende sprogs overlegenhed. (Thomas, 1991: 39)

Både purisme og nationalisme har en dyb utilfredshed med status quo. Men en af de ting hvor de ligner hinanden mest er deres sociale organisering. Observationerne af begge ideologier har vist at de starter som en reaktion til en krise i samfundets intelligentsia. Ud fra den britisk-tjekkiske filosof og social antropolog Ernest Gellners definition af intelligentsia forlyder det at intelligentsia er den befolkningsklasse som er fremmedgjort af sit eget samfund på grund af uddannelse. Med begge ideologiers understregning af solidaritet, søgen efter rødder og udrensning af fremmede ødelæggende påvirkning udefra, redder man intelligentsiaen fra rodløshed. (Thomas, 1991:138)

I figur 1 kan man se en parallel opsætning af de tre faser af begge ideologiers tilblivelsesproces ud fra et sociologisk perspektiv hvor en tjekkisk historiker og politisk teoretiker Miroslav Hroch har lavet en komparativ studie af vækkelse af en national bevidsthed, og faserne af purisme er baseret på en undersøgelse af George Thomas som man kan læse mere om i *Linguistic purism*, i kapitel 6.

Fig. 1: Parallele faser af nationalisme og purisme

	Nationalisme	Purisme
<i>Fase 1</i>	Forskere eller uddannede samler information om deres nationale kultur	Enkelte personer samler ord fra antikvarisk, etnografisk eller af andre videnskabelig interesserede
<i>Fase 2</i>	Inkludering af små grupper af patriotiske mennesker	Starter fra oven og nedad og ikke omvendt. Virkningerne ses i stadigt voksende kredse i samfundet
<i>Fase 3</i>	En massebevægelse	Purisme, hvis det lykkes, bliver en værdi i sig selv for et helt sprogsamfund.

Ifølge flere forskere er det blevet påpeget at nationalisme er en uundgåelig fase når et samfund er på vej til modernisering og her er det socio-politiske virkeligheder der er primært afgørende for intensiteten af nationalisme i dens overgang til den moderne verden. Hvis en parallel udvikling sker for purisme er disse hypoteser ifølge Thomas gældende for alle sprog:

1. Purisme er en uundgåelig fase som ethvert sprog skal igennem i dets proces til at blive et prestigefyldt, autonomt og polyvalent² standardsprog.
2. Den puristiske orientering og intensiteten af en puristisk bevægelse afgøres af æstetiske faktorer som er altafgørende under sprogstandardiseringsfasen.

(Thomas, 1991: 139)

Sociale faktorer

Sprog og social interaktion har en betydelig påvirkning for hinanden. Social status og gruppesolidaritet er to sprog attituder som har en væsentlig betydning for purisme. Social status kan ses i hvor høj grad snobberiet er i nogle puristiske attituder, eksempelvis i elitist purisme. (jf. side 5) Gruppensolidariteten har en indflydelse på purisme blandt andet ved hjælp af national identitet og stolthed. (Thomas, 1991:40) Men gruppesolidariteten viser sig også når man skal udvælge nogle ord til brug eller til at kassere. Her spiller to faktorer også ind, nemlig *familiarity* og *goodness*. Familiarity kan hjælpe til bibeholdelsen af ord, som på trods af sin fremmede etymologi kan beholdes på grund af sin velintegreret tilstand i sproget og at det dermed ikke er fremmedgjort. Familiarity kan også gøre at man efterhånden indoptager ordet i sproget på trods af at man har latterliggjort det i starten, men fordi man efterhånden har lært den at kende vil man så have

² Polyvalens betyder at man skal udvide sprogets repertoire for at et sprogsamfund kan opfylde sociale funktioners kriterier. Det kommer jeg mere ind på i afsnittet ”De forskellige funktioner i et sprogsamfund”)

nemmere ved at acceptere det. Til sidst kan familiarity også øge samhørigheden eller solidariteten af gruppen ved at øge medlemmernes opfattelse af deres gruppesærpræg. Goodness derimod er kontekstbetinget og kan måles ved brug af lingvistiske tabuer, individuelle præferencer af ord og ordbrugets hensigtsmæssighed i en bestemt kontekst. (Thomas, 1991:40)

Psykologiske faktorer

Puristernes egne forklaringer på deres egne attituder indeholder tit to argumenter, det første er bestræbelsen på at gøre sproget letforståeligt for befolkningen, *forståelighedsspørgsmålet*, som jeg vil uddybe senere og det andet argument som er mere udbredt og generelt accepteret er at der er behov for at beskytte sproget som en del af den indfødtes kulturarv fra udefrakommende trusler eller fra en intern opløsning. (Thomas, 1991:47) Det første argument kan ifølge Thomas forklares rationelt mens det andet er baseret på en tankegang der har en dikotomi af ”os mod dem” og ”vores og deres”. Til den dikotomi kan man have fire forskellige attituder:

1. Det er bedre end hvad vi har
2. Det er værre end hvad vi har
3. Det er hverken bedre eller værre end hvad vi har
4. Vi er ligeglade med om det er bedre eller værre end hvad vi har

Det første to er mere væsentlige i forhold til purisme. Thomas påpeger at tankegangen med at ”græsset er altid grønnere på den anden side” gør at man kan ende med at afvise sin egen kultur helt og have en overdrevet respekt og beundring af en anden kultur. Men han mener at purisme er en modsætning til denne, da den mener at det sprog man har er alle andre sprog overlegent og ikke nok med det går man defensivt til værks iblandt sine egne og angriber den anden kulturs indflydelse i eget midte. (Thomas, 1991: 47f) Til det foreslog han fire resultater ud fra den amerikanske social psykolog Leon Festinger’s teori om *cognitive dissonance*: uenigheden mellem purister og anti-purister kan fortsætte hvor begge parter får stadfæstet deres overbevisninger. Man kan skifte mellem de to overbevisninger enten på en personlig eller i en social plan. Man kan være ambivalent i sin holdning hvor man offentligt benægter det men have en skjult beundring af emnet. Eller man kan gå på kompromis og tage det bedste ud af begge parter. (Thomas, 1991: 48)

Forståelighedsspørgsmålet

En af argumenterne purister bruger i deres forsøg på at udrense sproget for uønskede elementer er forståelighedsspørgsmålet. De mener, at ved at vedligeholde sproget og holde den fri for

udenlandske ord er det nemmere for den brede befolkning i et sprogsamfund at kunne forstå sproget. (Thomas, 1991: 50) Purister mener at de ord man laver på sit eget sprog er nemmere at forstå end fremmede ordsammensætninger. Nogle mener at forståeligheden i sproget fremmer en social enhed ved at fjerne fremmedord som skaber en barriere iblandt befolkningen. Thomas konkluderer dog at forståelighedsargumentet blot er en bestræbelse på en national solidaritet. Han foreslog at man kunne vælge at gribe situationen an på en anden måde ved at undervise folk i de pågældende fremmedords brug og betydninger som man vil fjerne. (Thomas, 1991: 51) Han siger at forståelighedsargumentet er baseret på en hypotese som ikke er bevist. Derfor mener han at argumentet er en rationalisering af en nationalistisk motiveret purisme og mener derfor ikke at man kan kalde forståelighedsspørgsmålet for primært rationelt men vil hellere kalde dem for sekundære manifestationer eller rationalisering af æstetiske eller nationalistisk inspireret attituder. (Thomas, 1991:59)

De forskellige funktioner i et sprogsamfund

I ethvert sprogsamfund er der altid to funktioner. Der er den ene funktion som gør kommunikationen mellem medlemmerne af gruppen mulig. Den kalder Thomas for *solidaritetsfunktionen*.

Den anden funktion som han har kaldt for *adskillelsesfunktionen* er den der ekskluderer ikke-medlemmer af gruppen og dermed er en separerende funktion mellem gruppens medlemmer og ikke-medlemmer. Derudover er der brug for at være en vis prestige i sproget fra gruppens egne medlemmer for at beskytte sproget fra udefrakommende trusler. Den funktion kaldes *prestigefunktionen*. Der er tre kriterier der hænger sammen med prestige funktionen. Disse tre er *elasticitet*, *stabilitet* og *polyvalens*. Elasticitet og stabilitet sørger for at et sprog skal kunne udstå forandring samtidig med at den skal kunne ændres og modificeres. Polyvalens kriteriet er den der gør at sproget skal kunne være i stand til at udvide sit repertoire som er en betingelse for at udføre de sociale funktioner. (Thomas, 1991: 53) Jeg vil senere komme ind på hvordan de ting påvirker den grønlandske purisme.

Diskursanalyse

Jeg har valgt at analysere emnet ved hjælp af diskursanalyse, da jeg mener at debatten om sprog er præget af om ikke styret af nogle bestemte diskurser. Ordet ”diskurs” bruges når vi taler om ”en bestemt måde at tale om og forstå verden (eller et udsnit af verden) på”. (Jørgensen og Phillips: 1999: 9)

Diskursanalyse befinder sig filosofisk set under konstruktivisme, som er en ontologisk position der mener at begreber konstrueres, forandres og hele tiden er til forhandling og kun eksisterer i kraft af interaktion. Den står i modsætning til objektivisme (Bryman, 2012: 33f).

Epistemologisk set hører diskursanalyse under interpretivisme, som mener at menneskets sociale interaktion skal ses på en anden måde end naturvidenskabelige metoder, man mener at mennesker handler subjektivt ud fra ting de har forståelse for, og derfor ikke kan behandles som naturlige objekter som positivisme har en tendens til at gøre. (Bryman, 2012: 29f)

I min undersøgelse vil jeg bruge den britiske lingvist Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse. Jeg vil gøre brug af hans tredimensionelle model, hvor jeg vil forklare de forskellige begreber han bruger og senere applicere det til min empiri.

Kritisk diskursanalyse

Formålet med kritisk diskursanalyse er at belyse den lingvistisk-diskursive dimension af sociale og kulturelle fænomener og forandringsprocesser i senmoderniteten. (Jørgensen & Phillips, 1999: 74)

Fairclough bruger ordet diskurs på to måder. Den ene er en abstrakt forståelse af diskurs, som han definerer som ”*sprogbrug som social praksis*”. Den anden definition han bruger af diskurs er ordet med artikel som ”*en måde at tale på, der giver betydning til oplevelser ud fra et bestemt perspektiv*” (Jørgensen & Phillips, 1999: 79).

Kritiske diskursanalytikere mener at diskurs er en vigtig form for social praksis, da den konstituerer og konstitueres af sociale praksisser. I øvrigt mener de også at diskurs ikke alene påvirker og påvirkes af sociale praksisser men samtidig også afspejler dem. (Jørgensen & Phillips, 1999: 74)

Jeg vil senere komme ind på Faircloughs tredimensionelle model der belyser disse og disses relation til hinanden.

Diskursive praksisser er med til at påvirke den sociale verden gennem dennes sociale identiteter og sociale relationer. De producerer ved at skabe og konsumerer ved at modtage og fortolke tekster. Det er blandt andet igennem diskursive praksisser at social og kulturel forandring og reproduktion finder sted. Her kommer begrebet interdiskursivitet ind på billedet.

Interdiskursivitet sker når diskurser trækker på foregående diskurser, ligesom man med intertekstualitet refererer til andre forrige tekster. Det er igennem interdiskursivitet man kan se hvorvidt der sker en diskursiv og sociokulturel forandring i den sociale verden. (Jørgensen & Phillips, 1999: 84)

Der er to begreber som kan "måle" hvorvidt en diskurs har ændret sig. Den ene er kreativ interdiskursivitet, som er et tegn og en drivkraft i diskursiv og sociokulturel forandring da den er nyskabende. I modsætning til en konventionel interdiskursivitet som viser at der er en dominerende diskurs som bliver opretholdt og har den herskende sociale orden. (Jørgensen & Phillips, 1999: 84)

Faircloughs tredimensionelle model

Diskurs konstruerer sociale identiteter, sociale relationer og videns-betydningsystemer. For at analysere diskurs ud fra Faircloughs model, skal man se den i to dimensioner som står dialektisk i forhold til hinanden. Den ene er *den kommunikative begivenhed* som er en begivenhed der indeholder noget sprogbrug som eksempelvis kan være en artikel, en film eller et interview. Den indeholder tre dimensioner som Faircloughs har lavet en model over. Nemlig:

- *Tekst*
- *diskursiv praksis*
- *social praksis*

Teksten er det konkrete sproglige eksempel som man kan analysere ved hjælp af nogle lingvistiske elementer. Det kan være tale, skrift, eller en blanding af det sproglige og det visuelle. Diskursiv praksis er der hvor der foregår noget produktion og konsumtion af tekster. Den indeholder diskurser og genrer som en diskursorden er opbygget af, det kommer jeg ind på senere. Endelig har vi en social praksis hvor den bredere sociale orden som den diskursive praksis er en del af. Det vil sige det store billede uden om diskurserne. (Jørgensen & Phillips, 1999: 80) De tre forskellige dimensioner skal ses i sammenhæng med hinanden, men skal analytisk analyseres hver for sig. Den endelige konklusion findes imellem den diskursive praksis og den sociale praksis.

Den anden dimension er *diskursordenen*. Den er et resultat af diskursive praksisser og genrer som tilsammen udgør *diskurstyper*. Diskursordenen er en form for system men samtidig er den formbar og kan ændres ved kreativ sprogbrug. Man kan ændre den ved at trække på andre diskursordner, som den er mere åben for. Derfor er den både struktur og praksis. (Jørgensen & Phillips, 1999: 83)

Jørgensen og Phillips redegør for Faircloughs begreber for ideologi og hegemoni. De mener at det er vigtigt at kende til hans begreber når man skal forstå hans tredimensionelle model. Fairclough mener at ideologi skal ses som "betydning i magtens tjeneste". Han ser ideologier som betydningskonstruktioner som er med til at give produktion, reproduktion og transformation af dominansrelationer. (Jørgensen & Phillips, 1999: 86) Han mener at ideologi er indlejret i diskursiv praksis som virker i betydningsprocesserne i hverdagen og hvor betydning mobiliseres for at

vedligeholde magtrelationer. Hans hegemonibegreb indebærer at hegemoni ikke er stabilt da det hele tiden er til forhandling. Den er ikke bare en dominans, men de ideologiske elementer som konkurrerer gør at der ikke er langt til modstand, som dermed gør at hegemoni er ufærdigt og er modsætningsfuld. (Jørgensen & Phillips, 1999: 88) De konkurrerende elementer forsyner folk med ressourcer. Hegemonibegrebet giver os en mulighed at få indblik i hvordan den diskursive praksis indgår i den større social sammenhæng, det vil sige i den sociale praksis. Fairclough mener at diskursiv praksis er et aspekt af en hegemonisk kamp, som er med til at skabe reproduktion eller transformation af den diskursorden den indgår i. (Jørgensen & Phillips, 1999: 89)

Jeg vil bruge hans analysemodel til at få bedre indsigt i de aspekter der er i grønlandsk purisme og de diskurser den tager med sig. Jeg undlader at tage hans ideologiske formål, hvor han opfordrer til radikal social forandring.

Forskningsmetoder

Jeg har valgt at fokusere på én gruppe på Facebook der beskæftiger sig med det grønlandske sprog. Jeg kunne godt have valgt nogle andre datakilder, men på grund af tid og omfanget af opgaven har jeg valgt den gruppe jeg har valgt. Jeg mener også at det er et godt udgangspunkt at undersøge den grønlandske purisme, da der foregår nogle meget livlige debatter på den Facebook side.

Grounded theory

I denne opgave bruger jeg blandt andet metoden *grounded theory*. Den skifter mellem en induktiv og deduktiv tilgang, hvor empirien og teorierne skiftevis bestemmer omfanget af de data der bliver brugt i opgaven. Én af værktøjerne i grounded theory er *theoretical sampling*, som jeg har gjort brug af i min dataindsamling. Jeg har indsamlet de data jeg skal bruge indtil jeg havde alt hvad jeg skal bruge. Samtidig har jeg delt dem op i kategorier, ud fra nogle ting jeg har læst om purisme, samtidig med at jeg tilpasser teorierne i den grønlandske purisme. Jeg finder nogle mønstre der går igen i de Facebookposts jeg har indsamlet, for at det ikke skal være nogle enkeltstående eksempler, men at de er nogle eksempler som kan repræsentere en holdning som flertallet har opbakning omkring. (Glaser & Strauss, 1967: 45) Ved at bruge grounded theory metoden hjælper det mig at finde ud af hvilke former for purisme der er i den pågældende facebook-gruppe, dels ved at kigge

på allerede eksisterende teorier og dels ved selv at finde ud af om der er andre træk som ikke er gældende i den generelle lingvistiske viden om purisme.

Internetforskning

Internetforskning er en effektiv metode, da man hurtigt kan finde nogle data som er tilgængelige på nettet. Jeg har som tidligere nævnt valgt at bruge Facebook som forskningsfelt. Da jeg skal lave en diskursanalyse har jeg haft brug for nogle holdninger fra folk om sprog. Jeg mener at det har sine fordele at gøre det på nettet, da folk som regel tør sige mere når de sidder bag skærmen. Man får et aspekt med som man muligvis ikke vil få når man sidder ansigt-til-ansigt med personerne. Denne undersøgelsesform hvor en forsker ikke tilkendegiver sin deltagelse hedder ifølge Bryman *covert ethnography*. Den kan være skadelig for en forskers troværdighed og kan ses som ”lurking”. (Bryman, 2012: 657)

Etiske overvejelser

Da min undersøgelse er primært baseret på data fra internettet, hvor der er fokus på holdninger til det grønlandske sprog, er det overflødigt at have personlige oplysninger om de personer der debatterer inde på det forum, fordi det ikke er selve personerne der er fokus men den mere generelle holdning til det grønlandske sprog. Desuden er den side jeg har gjort brug af fuldt offentlig tilgængelig, hvor alle kan se de opslag man laver på siden. Jeg har dermed også valgt at fjerne alle personers navne, så man kun ser de ting der er skrevet om i opslagene. Derfor har jeg ikke spurgt personerne eller gruppen om tilladelse til at bruge de data jeg har indsamlet.

Valg af informanter

Ved valg af informanter har det kun været det skrevne ord der har været fokus, det var lige meget med køn, alder, hvilken by de kom fra. De to eneste kriterier der var, at de var medlemmer af den pågældende facebookgruppe, og at de har en holdning til det grønlandske sprog. Derefter har jeg selektivt valgt hvilke statusopdateringer jeg vil have. Jeg har dog ikke set alle statusopdateringer, der er i den pågældende gruppe, igennem. Derfor kan man sige at det er usystematisk valg af informanter, udover de åbenlyse kriterier der allerede er gældende siden man kan poste inde på siden. Jeg har taget screenshots af statusopdateringer jeg er stødt på, som jeg synes var interessante. Derefter har jeg kigget på de data jeg har indsamlet og senere valgt nogle ting ud som jeg vil bruge til mit projekt.

De empiriske data

Kalaallisut Oqaatsivut er en gruppe for dem der er interesserede i det grønlandske sprog, og dem der er medlemmer er måske primært dem der har en puristisk baggrund. Derfor repræsenterer de nødvendigvis ikke hele Grønlands sprogsyn, men nærmere de forskellige aspekter af purisme. Der er 6493 medlemmer i gruppen i januar 2016, det vil sige svarende til 11,6 % af den grønlandske befolkning. Det er dog ikke sikkert at alle medlemmer er bosat i Grønland, men man har formodentlig en tilknytning til sproget siden man er medlem i gruppen. Ifølge sidens egen beskrivelse er formålet med siden at beskæftige sig med *"hverdagssprog, digte, kælesange, dialekter, ord man har svært ved at forstå, fortællinger m.v. Hvis man vil kritisere, skal man så vidt muligt have rettelser med. Politiske ytringer frabedes og god opførsel ønskes."* (Min oversættelse) (se bilag 13.) Jeg har samlet mine data i perioden januar- juni 2015. Jeg kategoriserede dem først efter jeg havde samlet dem alle. Antallet af posts i de forskellige kategorier repræsenterer hyppigheden af de aspekter der er af purisme. Nogle af dem er ikke nødvendigvis puristiske holdninger men viser et aspekt af den sprogdebat der er på siden.

Analyse

Her vil jeg gøre rede for mine analyseresultater ud fra de posts jeg har indsamlet fra Facebook. Jeg vil gennemgå mine bilag i den rækkefølge jeg har sat dem op, de er tilfældigt opstillet. Jeg vil ikke gennemgå alle posts men tage nogle ud af de kategoriseringer jeg har lavet. Jeg har bevidst valgt at omtale alle personer som "han" i analysen, da jeg har skjult deres identiteter da deres identitet ikke er vigtig for min analyse.

Diskurser

Manglende grønlandskundervisning

Posts fra bilag 1 er begge en kritik af grønlandskundervisningen.

Bilag 1.1 kritiserer den måde man forsøger at rette folk på ved at sige hvad folk ikke skal sige uden at forklare dem hvorfor man ikke skal sige det. Vedkommende efterlyser en måde hvorpå man kan lære om grammatik på, ved at nævne nogle typiske fejl børnene laver på grønlandsk og foreslår at man begynder at diskutere grammatik mere klart og tydeligt i stedet for bare at rette og kritisere fejlene uden at komme med en forklaring.

Bilag 1.2 er skrevet som en sarkastisk bemærkning til en radioudsendelse hvor en ikke-grønlandsktalende politiker kritiserer grønlandskundervisningen ved at sige at han ikke har lært at

tale grønlandsk, efter at have boet i 20 år i landet, fordi undervisningsmetoden ikke virker i Grønland. Personen som skriver post'en spørger til sidst om man kan bruge det som en begrundelse. Der kommer flere kommentarer om at det er personens eget ansvar at lære sproget. De to posts kommer begge med en kritik af grønlandskundervisning enten direkte eller indirekte. Der er dog to forskellige diskurser de tilskriver sig ind i. Den første får ikke så meget reaktion, hvorimod den sidste trækker på forskellige diskurser som "dansksprogede ikke vil lære grønlandsk". Der er en dikotomi med "os mod dem" og "vores mod deres" hvor man føler at dansksprogede ikke vil lære "vores" sprog. (se bilag 10.1 fjerde kommentar) Man tager ikke stilling til den problemstilling som vedkommende kommer med, men går i stedet i forsvarsposition og efterlader de dansksprogede til dem selv og bebrejder dem for ikke at have lært sproget. Der er én kommentar som siger diskursen imod, hvor vedkommende nævner ét af problemerne nemlig at man griner af folk der laver fejl. Men der er ingen respons til den. Det kan være et tegn på at man ikke søger løsninger men har behov for at dyrke sin puristiske holdning. Denne form for opslag er ikke så hyppig i debatten og derfor ikke så udbredt.

De gamle taler det rigtige sprog – de unge svigter det

Den gennemgående diskurs i bilag 2 handler meget om en forestilling om at de gamle grønlændere er de bedste til at tale sproget, hvorimod de unge er dem der svigter det og ødelægger det. (se bilag 2.1, 2.2, samt 11.3's kommentarer) Det er en tendens der formentlig har sine rødder i purisme som Sevcik kalder for arkaiserende purisme og som er rettet mod elementer der truer sprogets historiske kontekst, er æstetisk og stræber efter samlende og forsvarende funktioner. I bilag 2.3 har vi et godt eksempel på et sprogsyn som er meget synlig i den grønlandske purisme, hvor man ser sproget som en arv fra forfædrene og som noget man skal beskytte og vedligeholde for ikke at miste det. Han siger blandt andet "*oqaatsivut uagut kalaallit erlinnarnerpaatut isigisavut*". Han sidestiller det med nogle livsvigtige ressourcer: "*qanga siulitta inuuniarnerminni sakkui inooriaaserisimasaanni atortut sakkut ilanngullugit*". Hans sprogsyn kan virke som om at han ser sproget som en af grundene til at hans forfædre har overlevet, så sproget bliver en slags symbol på overlevelse. Et lignende sprogsyn kan man se i bilag 4.2's fjerde kommentar, hvor kommentatoren laver en metafor om at sprog er som rødder i en blomst, hvor blomsten er et billede på identitet. Han laver tilmed en anden metafor om kærligheden der skal vedligeholdes for at holde følelsen i live. Han mener at sproget er et fundament for identiteten. Man har derfor en stærk motivation for sin puristiske holdning fordi man har den overbevisning at hvis man mister sit modersmål, vil man også miste sin

identitet. Denne beskrivelse passer til en nationalistisk tankegang, hvor man ser en national kultur som noget unikt og uerstatteligt.

En lignende tankegang kan ses på kommentarerne til bilag 11.3. Indslaget handlede egentlig om kalker, men en kommentar om at man er træt af at ældre mennesker hele tiden skal kritisere og placere sig selv som eksperter vender diskussionen til at handle om gamle-unge dikotomi.

Vedkommende efterlyser en anden form for diskussion der ikke er en hierarkisk men en mere ligestillet position mellem gamle og unge. Et svar til det lyder at de gamle ved rigtig meget om sprog, da de selv havde de gamle som ”lærere” da de var unge. Vedkommende opfordrer unge til at gøre det samme i dag og mener at sprogbruget ville have været meget bedre i dag hvis man gjorde det: ”...Soorunalimi utoqqasaat ilisimasaqaqaat, tassa uagut inuusukkallaratta ”ilinniartitsisugut” aamma ilissi taamaattaraluarussi immaqa ullumikkut oqaatsitsinnik atuineq paatsiveqarnerussagaluarpoq!!” (bilag 11.3 tredje kommentar)

Han mener ikke at man skal holde op med at kritisere bare for at behage de unge. Det virker til at det for ham er meget vigtigt at man som lærer i en højere ungdomsuddannelsesinstitution lytter til de gamle. Og at man som lærer især skal lytte til de gamles meninger. Inde i diskussionen har den der kritiserede de gamle ikke fået likes på sit kommentarfelt, mens den der sympatiserer med de gamle har fået 15 og 14 likes (vedkommende har kommenteret to gange). Det viser hvor holdningerne ligger i den diskurs, i hvert fald af dem der har set opslaget. Begge kommentarer viser en manglende sympati for dem de er imod. Begge synes at de har ret, og ud fra Festinger’s teori kan man regne med at den første formodning fra hans liste vil passe til denne her sammenhæng, som er at uenigheden vil fortsætte og begge parter vil få stadfæstet deres overbevisninger. En direkte modsætning til tankegangen med de gamle som ideale sprogbrugere kan også ses i bilag 2.4’s første kommentar, hvor vedkommende siger at sprog udvikler sig og at man ikke kan tale som i gamle dage. Så man kan sige at selvom den tankegang er meget udbredt er der også nogle der modsætter sig det.

Nye og gamle folkeskolelærere

Folkeskolelærere er blandt andre dem der er mest udskældte for at forsømme deres rolle som nogle der skal videregive sproget til unge og børn ved at rette. (se bilag 2.2, 12.7 tredje kommentar)

Inspireret af diskursen ”de gamle er dem der taler det rigtige sprog, de unge er dem der ødelægger det” er der en anden lignende diskurs hvor man kan inddele folkeskolelærere i to grupper. Den ene gruppe med nye folkeskolelærere der ikke er gode til sproget og som er holdt op med at rette børns tale som resulterer i sprogets opløsning. Den anden gruppe er med gamle folkeskolelærere som er

eksperter og som bruger det som en status symbol på hvor god man er til sprog (se kommentaren til bilag 3.3, tredje og femte kommentar til 11.3). Derfor har folkeskolelærerstillingen en ambivalent dobbeltposition i grønlandsk purisme.

Her kan læge-metaforen bruges til ”den gamle folkeskolelærer”-status. De ved hvad der er godt for sproget og hvad der er bedst for sproget og dets velbefindende. Derfor vil man også fjerne noget af det for at det skal blive bedre. Metaforen for kværnen passer også til den da den nævner at den har en kritisk attitude overfor sprogbrug. Den passer både til ”den gamle skolelærer” og til dem der kritiserer de ”nye” folkeskolelærere.

En anden udskældt gruppe i den puristiske diskurs er medier eller mere konkret journalister. I denne diskurs kan man ane noget x-fobisk purisme, hvor det danske sprog er målet. I bilag 3.2 er der en person der lufter sine sproglige frustrationer, formentlig efter at have set sport i medierne hvor der blev brugt danske termer med grønlandske endelser. Vedkommende bebrejder KNR for at forsømme sproget og siger direkte at KNR (det grønlandske nationalradio/TV) er skyld i at det grønlandske sprog ”roder”. (se bilag 3.2) Han mener at det er forkert at bruge danske termer når der er grønlandske termer for de pågældende ord. En kommentar til det er enig og siger at KNR er ”ødelæggeren” (aserorterivik). Han har en metafor af sprog som noget der kan ødelægges, det vil altså også sige at der er et ideale hvor man forestiller sig sproget som noget helt. Før det ødelægges må sproget have været et helt substans som så ødelægges af noget. Vedkommende kommer med et forslag til hvordan man kan løse problematikken med en hård tone. Man kan formode at kravene og tonen er hårdere mod medierne, da de er dem der distribuerer hurtigt og effektiv og har en vigtig rolle i det sprog der hver dag kommer ud til mennesker. En anden mener, at de fejl der bliver lavet i medierne blandt andet skyldes at arbejdet udføres på dansk. Vedkommende kritiserer at når journalister interviewer folk på deres sprog (grønlandsk) bliver det først skrevet på dansk og senere oversat til grønlandsk. Vedkommende mener, at det ikke hænger sammen med Inatsisartuts sprogpolitik hvor det grønlandske sprog er det officielle sprog.³

Der er et par eksempler på at der er nogen der efterlyser nogle der er gode til at tale grønlandsk (oqallorissut) eksempelvis i bilag 2.2, 2.4, men de kommer ikke med en definition på hvad en ”oqallorissuq” er, ej heller hvad det modsatte er. Men meget af det tyder på at ”oqallorissut” tit er lige med ”utoqqaat”. (se bilag 11.1’s 20.kommentar) Ud fra den kommentar tyder det på at man ser

³ (<http://lovgivning.gl/lov?rid=%7BEEFD42E2-0B6C-4715-9D98-C420635B7A6D%7D> , Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik, hentet den 24/01-2016, kl.8:52)

påvirkning af det danske sprog som et resultat at man er blevet dårligere til at tale det grønlandske sprog.

Grønlandsk er bedre end alle andre nationaliteter

Thomas taler om fire attituder hvor to af dem appellerer mere til purisme. Tankegangen om at ”græsset altid er grønnere på den anden side” er det stik modsatte af purismens tankegang. Han siger at purister går defensivt til angreb og forsøger at fjerne de fremmede elementer i deres midte af deres egen gruppe. I bilag 4.1 kan vi se et eksempel på et defensivt angreb mod sin egen ”gruppe”: Her er der ikke tale om ord der ikke er grønlandske, men om en tankegang som er ugrønlandsk og derfor ikke er ligeså værdifuld som det grønlandske. Den samme diskurs er gældende i bilag 4.4 hvor man også peger en indirekte kritik mod de grønlændere der har en dansk tankegang og viser hvordan en grønlænder med en grønlandsk tankegang ville have sagt ordet. Hermed sker der en stigmatisering og en ekskludering mod de grønlændere der ville have sagt ordet på en anden måde end det ord som vedkommende skrev. Her bliver der sat en hierarkisk opdeling indenfor egen gruppe. Men en omvendt sker også i bilag 4.4’s 9.kommentar, hvor man finder rygdækning for egne argumenter. Han siger at en dansk præst der har forståelse for en grønlandsk tankegang også har lagt mærke til det. Indenfor en grønlandsk puristisk diskurs er det nærliggende at tænke at det overordnede idealbillede er at være en god grønlænder, derfor er det en eksklusion indenfor en allerede eksklusiv gruppe, hvor vedkommende forsnævrer gruppen endnu mindre. Her kommer adskillelsesfunktionen ind i billedet. Den funktion er egentlig en adskillelsesfunktion mellem medlemmer og ikke-medlemmer, men i det her tilfælde bliver gruppen gjort mindre, hvor det ikke alene er sproget der er kriteriet, men også den såkaldte tankegang bag. Jeg vil mene, at det her tilfælde er en ekstrem sag og man kan se på de enkelte kommentarer i bilag 4.4 at den dikotomisering af en grønlandsk og en ikke-grønlandsk tankegang er nyskabende indenfor den dominerende diskurs og derfor udfordrer diskursen. Dog kan man sige at den dominerende diskurs som den nyskabende diskurs udgår fra er meget udbredt og mener at den grønlandske identitet og sprog er et og at uden sprog har man ingen identitet (se bilag 4.2). Jeg nævnte også en metafor om sproget som roden til identiteten i afsnittet ”De gamle taler det rigtige sprog – de unge svigter det”.

I Bilag 4.2 nævnes også en naalakkersuisoq som havde sagt at sproget ikke har noget at gøre med grønlandskheden. Her udfordrer politikerens diskurs om det som sprogdebatten er bygget op omkring, nemlig at sproget er identiteten. Der er flere gange hvor den diskurs bliver udfordret, og man kan også se sammenhængen i det med prestigefunktionen. Prestigefunktionen hjælper purisme

med at holde statusen på sproget hos sprogbrugerne højt ved hjælp af nogle forskellige faktorer, i denne her sammenhæng kan det være grønlandskheden som et idealbillede. Her tales der ikke om prestige som giver sprogbrugereren prestige ved at tale det, men om en prestige som giver sproget status hos sprogbrugerne, og dermed forhøjer sprogets status. Man hører også i diskursen at man skal respektere og beskytte sproget og at det er noget man har arvet fra forfædrene som skal være med til at styrke prestigefunktionen. (se bilag 2.1, 2.3, 4.3, første kommentar til 8.1) Man bruger altså nationalistiske kneb for at forhøje sprogets prestige.

Qaatuussat

Et lignende argument til ”vores forfædres sprog er det rigtige” er ”qaatuussat” (synonym til ilitsoqqussat: er vant til det fra barn af)⁴. Når der er nogle ord som er anderledes i forhold til det man er vant til fra man var barn, har man en tendens til at sige at et ord er forkert. (se bilag 7.1) Det er den modsatte effekt til familiarity. Fordi man ikke kender ordet, har man sværere ved at acceptere det ind i sit ordforråd, og med den arkaiserende purisme kan man have sværere ved at indoptage nogle ord, på trods af at de ord som bliver talt er fra eget sprog. Der kan være tale om et ord fra en bestemt dialekt som man ikke kender til. I Grønland er der dog en stor åbenhed for dialekter, hvor man respekterer hinandens forskelligheder. Så geografiske mål i purisme ifølge Sevciks taksonomi er ikke så udbredt.

Det er almindeligt at man bruger dialekter som et argument hvis der bliver stillet spørgsmålstegn ved nogle ord som man ikke forstår. (Se bilag 6.1 10.kommentar og bilag 9.5, 9.kommentar) Sådanne opslag er ikke sjældne, men er ikke lige så udbredte som rettelser og nationalistiske opslag. Der er også flere der er nysgerrige der gerne vil vide noget om sprog men som er i tvivl og derfor spørger i Facebookgruppen.

En modsættende argument til ”qaatuussat”-diskursen kan ses i 8.1’s første kommentar, hvor der er en der taler om neologismer og virker til at have et afslappende forhold til dem. Han kommer ind på familiarity, og nævner nogle ord som er neologismer men som er blevet så velintegreerede i sproget at man ikke stiller spørgsmålstegn ved deres brug.

Han startede med at trække i diskursen om puristernes idealbillede af ”forfædrenes overlegenhed i sprog” og bruger det som rygdækning for sin kritik af puristernes utilfredshed af neologismer. Dermed udfordrer han den puristiske tankegang ved at bruge de rettelser en purist kommer med og vender diskussion om til noget andet for at kritisere purismen.

⁴ (kilde: <http://www.ilinniusiorfik.gl/oqaatsit/daka>)

Interdiskursivitet

En diskurs' grad af dominans kan ses ved at kigge på dens interdiskursivitet. Et eksempel på en velintegreret diskurs eller rettere sagt en kultur der er i facebook-gruppen er at man har en tendens til at komme med nogle rettelser til nogle ord uden at forklare hvorfor man skriver det, men i stedet bare siger hvad man ikke siger og kommer med en vejledning til hvad man i stedet skal sige. (se bilag 8.1, 8.2, 8.3) Det er et tegn på at den form for diskurs, er så almindelig at man ikke behøver at komme med en forklaring på hvad man gør. Derfor er der tale om en konventionel interdiskursivitet i gruppen omkring den diskurs.

Sarkasme

En lignende diskurs kan findes i bilag 9.2, 9.3, 9.4, 9.5 som er en velintegreret kultur hvor man sarkastisk kommer med nogle rettelser til noget man synes er forkert brugt i en bestemt sammenhæng. Man positionerer sig selv som bedre i forhold til det sprog der tales, da man kommunikerer ud at man ved bedre og man placerer derfor sig selv som en ekspert. Det giver på en måde status i den diskurs at kunne rette og kritisere, fordi man mener at det er det der skal til for at redde sproget. Ved at skrive rettelser i gruppen får man en status som en der er god til sprog, og det bliver en slags selv-promovering. Men man promoverer også sig selv når man er enig i de posts som kommer med nogle rettelser. Man viser at man også selv ved hvad der gøres forkert og tilskriver sig derfor til den gruppe af folk som retter andre. Her bliver der skabt to grupper, hvor den ene gruppe er dem der bliver rettet, som man ikke ser inde i gruppen, og den anden gruppe som er aktive og kommer med rettelser. Den diskurs går så videre til at blive en diskurs hvor der bliver tilføjet en sarkastisk tone mod dem der bruger sproget eller ordene forkert. Som regel har man ikke en direkte reference til hvem eller hvor der bliver sagt de ord forkert. Det bliver til en slags mobning mod dem der taler forkert, men man gør det formentlig ikke for at løse problemerne, da man ikke direkte henvender sig til dem, i hvert fald ikke så vidt man kan se det, men i stedet skriver fejlene inde i gruppen. Om det er for at andre kan lære af det, vides ikke.

Æstetik

Under min kategorisering af emnerne er æstetik det der havde flest posts. Jeg fandt tyve posts der handler om emnet. Det virker som om at de æstetiske grunde er legitime nok til at man ikke behøver at skrive yderligere argumenter for sine puristiske indslag. Man behøver blot at skrive "tusarniik, kusanangilaq, tulluanngilaq, ajorpoq, eqqunngilaq, ippinnarpoq" som argument. Der er et eksempel i bilag 11.6, hvor vedkommende kommer med en begrundelse for sine æstetiske grunde

ved at sige at man som grønlander ikke taler på den måde. Igen er der en stigmatisering af en bestemt gruppe der taler på en bestemt måde. Nogle af argumenterne lyder til at man gør det for at beskytte sproget fra at forsvinde eller uddø (se bilag 11.8's femte kommentar). Bilag 11.9 taler om et bestemt ord som vedkommende mener ikke kan bruges til mennesker men kun til ting. Her trækker vedkommende på forståelighedsargumentet. Men man kan modargumentere det med at det kommer an på konteksten og om det kan misforstås hvis man kender til konteksten. Som nævnt før kan æstetik ikke defineres løst uden kontekst, men er nødt til at have et bestemt mål eller ideal for at man kan prøve at opnå æstetikken. Vi har set at grønlandsk purisme hviler meget på et idealbillede hvor man stræber efter det sprog som blev talt af forfædrene. Nogle mere konkrete eksempler kunne være bilag 2.1 hvor vedkommende nævner nogle eksempler på hvad man skal gå efter i sproget, nemlig dem der taler uden endelser. Han mener at det er dem der kommer til at ødelægge sproget på længere sigt. Men når det er æstetikken man taler om behøver man som sagt ikke at komme med dybere begrundelser end at det lyder forkert. Inde i den æstetiske diskurs er det derfor legitimt at komme med ikke-rationelle begrundelser. Man får en form for fællesskabsfølelse når man kan være enige om de ting man synes lyder forkert. Man opnår bekræftelse fra andre i gruppen og omvendt får gruppemedlemmer også bekræftelse ved at være enige med vedkommende der har skrevet inde i diskursen. Det kan også tænkes at gruppens funktion også er at man lufter sine puristiske frustrationer (Se bilag 11.4). Solidaritetsfunktionen gør sig gældende her og er nok den funktion der er mest synlig (se bilag 12.1 samt kommentarerne).

Man kan spørge om hvorfor æstetik er så udbredt i den grønlandske puristiske diskurs. Ud fra de argumenter der bruges kan man forestille sig at der er en bestemt forestilling om hvordan ordet skal bruges. Ord som "tulluannqilaq" forudsætter at man har en anden der passer bedre. Hvis man ser på bilag 11.1 kan man høre at man har en viden om i hvilken sammenhæng tilhængen "-guppunga" er begyndt at blive brugt. Men fordi man har en forforståelse for i hvilken sammenhæng den oprindeligt blev brugt, har man svært ved at acceptere den betydning den nu har fået. Ud fra Danes' opdeling af rationelle og ikke-rationelle motivationer hører purisme under ikke-rationelle orientering. Han siger at ikke-rationelle orientering gør at der bliver nøjagtighed, begrænsninger og stivhed. Man kan se at man på grund af æstetiske motivationer har man sværere ved at acceptere sprogets dynamiskhed og forandring, men hellere vil beholde det i den tilstand som man altid har kendt det. Bilag 11.1's anden kommentar tilkendegiver sin enighed i udsagnet og siger at han synes det er "avaannqunaq" når han ser sådan nogle ord. Ud fra det ord der blev brugt kan man se at man

taler ud fra sine følelser, som er et af kendetegnene ved ikke-rationelle orientering. Ud fra Danes' tredje attitude som han har kaldt for *affective* kan man se at man er styret af faktorer som udgår fra følelser. Den tredje kommentar til post'en trækker på forståelighedsspørgsmålet ved at sige at man kan forstå de ting på en helt anden måde.

Den 16.kommentar til 11.1 argumenterer for at det grønlandske sprog er så rig på ord som man ellers kunne bruge i stedet og udtrykker en bekymring for ordenes forsvinden hvis de ikke bruges.

Den 19.kommentar er enig og efterlyser noget kreativitet i sproget. Man kan altså ud fra de ting sige at der er forskellige motivationer bag æstetikken.

Et af argumenterne indenfor æstetiske begrundelser er at man er kommet væk fra ordets etymologiske betydning. Bilag 11.3 er et eksempel på et ord, der oprindeligt blev brugt når man talte om oqariartortoq ("en, der går hen for at give besked"), men hvor man i dag har leksikaliseret ordet oqariartuut med betydningen til "budskab".⁵ Man behøver altså ikke længere at gå hen til nogen før man kan have en oqariartuut. Vedkommende synes det er tankevækkende eller bekymrende at man er kommet væk fra den oprindelige betydning. Her kan man bruge genetiker-metaforen, hvor man har fokus på ordets oprindelige betydning. Denne form for purisme har Sevcik klassificeret som at have et mål rettet mod historisk i sin to-lags taksonomi. Den efterstræber forsvarende purisme som går ud på at løse ikke-rationelle bekymringer om de trusler som sproget står over for, i denne her sammenhæng er det frygten for at miste ordets oprindelige betydning.

Diskussion

Forståelighedsargumentet rationelt eller ikke-rationelt

Thomas konkluderer i sin analyse af rationelle og ikke-rationelle motivationer bag purisme at forståelighedsspørgsmålet primært ikke kan kaldes for rationel motivation for purisme. Han mener at det snarere er en rationalisering af æstetiske og nationalistiske motivationer. I et polysyntetisk sprog som det grønlandske sprog er, er der nogle afvigelser fra den konklusion. Der findes eksempler på at Oqaasiliortut (Grønlands Sprognævn) har nogle tilfælde hvor de har oversat to forskellige fremmedord til ét ord, på trods af deres forskellige betydninger. Et eksempel er "nuutsissut" som blev godkendt i 2012 som "adapter" som man kan se blandt godkendte ord i 2012. (Oqaasileriffik, 2012) Samme ord blev brugt om en tekstkonverter i en rapport i 2013 (Oqaasileriffik, 2013). Her kan man sige at hvis purister bruger forståelighedsargumentet for at

⁵ (kilde: <http://oqaaserpassualeriffik.org/tools/katersat/lex/48074/budskab>)

fjerne eller erstatte ordene, er det legitimt at sige at det er ud fra rationelle motivationer og ikke bare af nationalistiske og æstetiske grunde, da der kan være anledning til misforståelser ved brug af det ord.

Thomas nævner at man kan se intensiteten på purisme ved at se på attituderne for låneord og kalker. Kalker accepterer man nemmere end låneord fordi man bruger eget sprog i modsætning til låneord. Intensiteten af purisme kan være høj når man ikke accepterer kalkerne. Men man kan også bruge forståelighedsargumentet mod det ved at sige at man ikke forstår meningen af kalkerne, ligesom det er tilfældet i bilag 11.3. Vedkommende siger at det ville have været svært at forstå hvis ikke man kendte til det danske sprog. Forståelighedsargumentet er en rationel grund i denne her sammenhæng. Men hvis grunden til at man vil fjerne kalkerne alene fordi det er fremmedord, så viser det et tegn på en højere intensitet af purisme end hvis det bare handlede om forståelighedsspørgsmålet.

Nationalisme og purisme

De mest dominerende diskurser i den pågældende facebook-gruppe, kommer hele tiden tilbage til en nationalistisk diskurs. Ifølge dem er det grønlandske sprog og kultur er det mest dyrebare man har. Samtidig har man en angst for at miste sproget og bange for at det danske sprog vil dominere og udkonkurrere det grønlandske sprog. Thomas sagde at nationalisme og purisme tit optræder parallelt i et samfund, hvilket også passer godt i Grønlands tilfælde historisk set. Grønland gik igennem en moderniseringsproces hvor de nationalistiske tendenser blev forstærket omkring Hjemmestyrets indførsel. Siden har der været en sprogdebat som eksisterer den dag i dag. Thomas' hypotese er at *purisme er en uundgåelig fase som ethvert sprog skal igennem i dets proces til at blive et prestigefyldt, autonomt og polyvalent sprog og "den puristiske orientering og intensitet afgøres af æstetiske faktorer som er altafgørende under sprogstandardiseringsfasen."* Man kan så spørge om det grønlandske sprog har opnået at blive et samfundsbærende sprog. I 2009 blev sprogpolitikken indført, men det grønlandske sprog er langt fra et samfundsbærende sprog. I de fleste uddannelser kræver det at man kan tale dansk for at kunne komme ind på uddannelsen. (Information, 2002) Desuden er der det administrative som stadig er bemandet af dansksprogede. (Information, 2009)

Purisme kunne hjælpe befolkningen til at gøre det grønlandske sprog til et bærende samfundssprog, hvis den blev brugt konstruktivt og med måde. Men så længe det bare er en debat uden handling bag ordene, kan det ikke andet end at gøre det grønlandske sprog til et museumsgenstand hvor man

stræber efter et sprog som forfædrene talte det og på den anden side lammet af angsten for at miste sproget til fordel for det danske sprog. Så længe befolkningen ikke gør en konstruktiv indsats for at fremme det grønlandske sprog er sprogpolitikken blot en symbolpolitik.

Konklusion

Efter at have set på de forskellige teoretiske aspekter af purisme og sammenlignet de indsamlede data kan jeg se at den grønlandske purisme primært er motiveret af den arkaiserende purisme. Den kan karakteriseres ved at den stræber efter den manglende forbindelse til fortiden og styres af et ønske om at være en god grønlænder. Grønlandskheden i denne her sammenhæng kan defineres værende nationalistisk hvor man ser grønlænderen som en der er god til at tale grønlandsk. Den er samtidig bekymret for en trussel fra fremmede elementer, det danske sprog for at være helt konkret. Samtidig er der en magtkamp indenfor gruppen om hvem der har mest ret til at rette og sige hvad der er rigtigt og forkert.

Som sagt er der en gennemgående nationalistisk diskurs hvor man romantiserer det grønlandske sprog. Normalt er man fjendsk overfor fremmedord og man vil helst have at alt dansk skal erstattes af noget grønlandsk. Samtidig er man meget imod en oversættelseskultur der er gældende i landet, især i det offentlige Grønland og i medierne. Tilmed er man generelt imod kalker. Man vil helst have ordene skal forblive i deres etymologiske betydning og anser overførte betydninger og leksikaliseringer som noget der er unaturligt. På trods af at der er meget enighed om de puristiske holdninger er der samtidig nogle der siger de diskurser imod, selvom de ikke fylder lige så meget som puristiske holdninger.

Puristiske holdninger møder modstand som er godt for at man kan opnå en mere afbalanceret debat. Danes' sprog attituder som er affective og traditional er meget almindelige. Der er ikke så mange der ser sproget som instrumentelt, som ellers kunne være godt for at kunne bruge purisme til noget konstruktivt. Den grønlandske purisme er generelt rettet mod leksikalske strukturer og nogle enkelte syntaktiske, især når det gælder ergativitet.

De forskellige diskurser har noget ekskluderende elementer hvor de trækker på adskillelsesfunktionen, men der er også en inklusion hvor man trækker på solidaritetskriteriet. Prestigefunktionen prøver man at opnå ved at opfordre til at respektere det grønlandske sprog ved at trække på æstetiske og nationalistiske faktorer. De gamle bliver set som eksperter og nogle man bør lytte mere til for at redde sproget. Hvorimod de unge tit bliver beskyldt for at være dem der svigter sproget. Folkeskolelærerne og journalisterne er skurkerne i sproget der ikke gør en indsats nok for

sproget og endda er med til at ødelægge det. Men på trods af de hårde diskussioner og meninger er der en virkelighed hvor man kan finde ud af at leve sammen i fred og ro og hvor man måske ikke gør så stor en indsats for at gøre hvad man selv siger. Men det kan være en ide til videreforskning. Man kunne også finde ud af hvilke grupper i samfundet der har en tendens til at have en puristisk holdning. Eller hvorvidt den diskursive praksis styres af medier og omvendt. Alt i alt har studiet med purisme været lærerigt og jeg er blevet klogere på hvilke diskurser der er mest dominerende og hvorfor.

Litteraturliste

Berthelsen, Christian

2008: *Ønsker om at lære dansk* i Tidsskriftet Grønland, Det Grønlandske Selskab, Charlottenlund.

Bryman, Alan

2012: *Social research methods*, 4th edition, Oxford University Press

Jørgensen, Marianne Winther & Phillips, Louise

1999: *Diskurs analyse – som teori og metode*. Samfundslitteratur/Roskilde Universitetsforlag, Roskilde 1999. Nayarana Press, Gylling.

Oqaasileriffik

2012: *Oqaasiliortut 2012-imi ataatsimiittarnerminni oqaatsit akuerisaat*

2013: *Ukiumoortumik nalunaarut – Tamakkiisoq*.

Thomas, George

1991: *Linguistic purism*, Longman, London & New York

Websider:

Glaser, Barney G. & Strauss, Anselm L.

1967: *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*, Library of congress catalog, United States of America

http://www.sxf.uevora.pt/wp-content/uploads/2013/03/Glaser_1967.pdf (29/01-2016, 3:35)

Kalaallisut oqaatsivut på Facebook:

<https://www.facebook.com/groups/213585358745270/?fref=ts> (18/01-2016, 13:32)

Inatsisartut lov om sprogpolitik i Grønland:

<http://lovgivning.gl/lov?rid=%7BEEFD42E2-0B6C-4715-9D98-C420635B7A6D%7D> (24/01-2016, 8:52)

Ilinnisiorkfik:

<http://www.ilinnisiorkfik.gl/oqaatsit/daka>, (29/01-2016, 3:25)

<http://oqaasERPAssualeriffik.org/tools/katersat/lex/48074/budskab>, 29/01, 3:26)

Web aviser:

Sveegaard, Uffe

2002: ”Dårligt dansk bremser selvstyre” i: *Information*. 7.juni.

Hentet fra <http://www.information.dk/69615> (29/01-2016, 2:47)

Whyte, Tim

2009: ”Nuuk skal lære at tale grønlandsk” i: *Information*. 12.november

<http://www.information.dk/214934> (29/01-2016, 3:00)